

[Hans Hansen (Rørby).]

præsenteret ved det ærede Medlem Hr. Christmas Møller, taler højstemte Ord om Frihed for Byggeerhvervene og om naturlig Tilpasning af Huslejen. Jeg kan ikke forstaa, at det ærede Medlem Hr. Christmas Møller med det politiske Format, han har, kan tale om Frihed, naar det ærede Medlem lige saa godt som andre ved, at der kun er Frihed for Befolkningen til at lade sig flaa af Grundejerne paa Grundlag af de Foranstaltninger, Rigsdag og Regering opretholder. Med den Politik, der er ført og stadig bliver ført, kan det kun blive til Frihed for Grundejerne til at flaa Lejerbefolkningen.

Den anden Grund til Boligmisøren er den kunstige Fordyrelse af Boligbyggeriet, som ikke saa meget skyldes Arbejdernes fattige Foreninger, men i højere Grad Mestertruster og hele det stivbenede System med Prisaftaler, som Regering og Rigsdag tolererer og rækker Haand til og beskytter ved Toldlove o. s. v.

Det ærede Medlem Hr. Einer-Jensen talte igen i Dag om gode og daarlige Grundejere. Det er en Udtalelse, der er lige saa uforstandig som den, det ærede Medlem Hr. Christmas Møller fremsatte, og de to ærede Ordførere kan godt tage hinanden i Haanden med Hensyn til det, der er sket paa Boligomraadet. Hele denne kunstige Fordyrelse af Boligbyggeriet ved Toldlove og Valutakontor og Fagforeningspolitik har Regeringspartierne, Socialdemokratiet og de Radikale, Ansvaret for, saa Partierne kan udmærket dele Ansvaret for Misøren paa Boligomraadet. Det er komplet meningsløst at tale om Frihed og Tilpasning, saa længe Lejerne er underkastet Tvang og modstandsløse og bogstavelig talt afskaaret fra enhver Mulighed for at skaffe sig selv Tag over Hovedet, og det er ogsaa meningsløst at tale om Værn for Befolkningen, saa længe ærede Ordførere for Regeringspartierne opretholder denne Tilstand. Det lader sig kun gøre at løse Boligspørgsmaalet ved at skabe Mulighed for forøget Boligbyggeri, saa Udbuddet af Lejligheder bliver større.

Det bedste ved den foreslaaede Lov er, som jeg sagde ved første Behandling, at den kun skal gælde for et Aar, og i Haab om, at den højtærede Indenrigsminister, som jeg maa tro er klar over Aarsag og Virkning, snart vil være helbredet for den Svagheit, som det synes han har, naar han tror paa at kunne opnaa noget ved at behage Landstinget og Grundejerne ved at forelægge Lovforslag, som ingenting betyder,

i Haab om, at Ministeren maa være helbredet for denne Sygdom, vil vi ikke være med til ikke at forlænge Loven for det Aar, som det nu foreslaas at forlænge den.

Vi vil i Retsforbundet være med til at bevare den nuværende Ordning et Aar. Vi tør nemlig ikke gaa med til, at der skabes et Grundlag for en yderligere Stigning i Huslejen, som sandsynligvis bliver Følgen, men vi er klar over Aarsag og Virkning, og jeg vil slutte med at sige til Ministeren, at nu er der vel snakket længe nok om dette Spørgsmaal, nu haster det, nu maa der handles; Ministeren sidder ikke paa den Plads, hvor han sidder, for at tolerere Grundspekulation og holde Haanden over Boligfordyrelse gennem Toldlove og Valutakontor. Lad os faa afskaffet alt dette; saa kan Spørgsmaalet løses, og der kan tales om Frihed og Tilpasning.

Vi vil ikke modsætte os, at Loven forlænges et Aar, selv om vi ikke tillægger den stor praktisk Betydning, men mener, at det Boligproblem, der bestaar for de 63 pCt., der ikke er under Beskyttelse, er langt større end Problemet for de 37 pCt., der omfattes af Loven, og det store Problem bliver tilbage om den Fordyrelse af Boligbyggeriet, der i Virkeligheden skaber den Nød, vi i Øjeblikket er Vidne til. Hvad der sker her, er et Sidestykke til, hvad der sker paa hele det sociale Omraade, hvor vi stadig lovgiver om Understøttelse. Dette her er en Understøttelseslov for de fattige Lejere, der ikke kan klare sig; men at de er saaledes stillet, er ikke Grundejernes Skyld, men det er Lovgivningsmagtens og Regeringens Skyld, at der ikke skrider kraftigt ind.

Munch-Petersen: Ved første Behandling af det foreliggende Lovforslag fremhævede jeg dels, hvorledes Lejeforholdene vil blive indrettet, naar Arbejderklassen selv tager Magten i Samfundet, og dels, hvilke Krav Lejerne i Øjeblikket nødvendigvis maa stille til en Huslejelov, som skulde tilfredsstille deres mest elementære Krav. Naar Arbejderklassen har Magten i Samfundet, vil det blive indrettet saaledes, at Lejen sættes i Forhold til Indtægten, saa man undgaar, at Folk kommer til at betale en saa stor Andel af deres Indtægt til Husleje, som det i Øjeblikket er Tilfældet for de smaa Indtægters Vedkommende.

Hvad de øjeblikkelige Krav angaar, er det først og fremmest følgende Krav, som Lejerne i stadig større Grad stiller:

- 1) at man skal have en Huslejelov, som omfatter alle Lejere, baade dem, der